

Rozečteno

TIPY REDAKCE

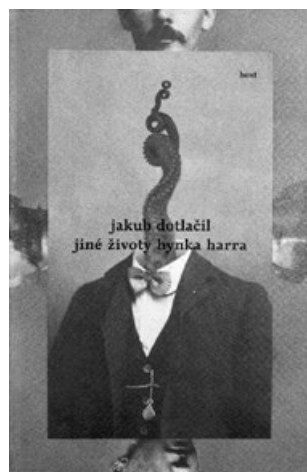
Alice Cappelle
Collapse Feminism. The Online Battle for Feminism's Future
Repeater, Londýn 2023
222 stran

Politický jazyk současnosti určuje digitální prostředí: sociální sítě, content, memy, efemérní trendy diktují metafory a formují společenskou imaginaci, které pak napínáme i ke světu mimo obrazovky. Slova jako *woke* nebo *alt-right* by mohly vyprávět. A možná nikde to neplatí tak jako u otázek spojených s genderem. Právě tímto směrem upírá svou pozornost kniha *Collapse Feminism* (Feminismus kolapsu) od francouzské videoesejistky a youtuberky (sic!) Alice Cappelle, která sleduje, jak se ve virtuálním prostředí rodí mizogynní kultura postav jako Andrew Tate nebo „tradiční feminita“ či vztah instagramových fitness tipů, emancipace a kapitalistické kultury výkonu a jak v širším kontextu tyto zdánlivě nesouvisející fenomény ovlivňují střetávání (nejen) online feminismu a konzervativismu. (zs)

Karel Šiktanc
Dílo 9: Na knížecí, Horniny, Ubíratí se, Opozázení, Z pozůstalosti
Karolinum, Praha 2023
186 stran

Pokouším se o to každý rok. Otevřít knihy básníka, jenž mi do té doby z různých

důvodů unikal, a snažit se, když ne přečíst celé jeho dílo, alespoň je nakousnout. Tentokrát poprvé objevuji básně Karla Šiktance. Možná jsem za studií přečetl jednu nebo dvě sbírky, nic ve mně ale nezanechaly. Začínám tedy znovu, od těch nejnovějších. Mám totiž pocit, že v prvních sbírkách se jejich autoři často buď hledali, nebo se podřizovali dobovým hlasům (a jazyku) a že často až v těch posledních píše svobodně. Všichni vždy hovoří o Šiktancově jazyce jako o čemsi výjimečném. Může být, i když mnou v jeho básních chvěje něco jiného. V těchto sbírkách cítím celistvost jeho zájmů — o odešlé nebo stále se vnučující obrazy, o proměny světa, o míšení reality a vzpomínky. Vidím básníka jako pozorovatele dějů ve světě a jako stvořitele dějů nových. (vm)

Jakub Dotlačil
Jiné životy Hynka Harra
Host, Brno 2014
320 stran

Před pěti lety vydal román *Až zhasneme* z divokých devadesátých let. Od té doby se po Jakubu Dotlačilovi slehla zem. Ideální čas vrátit se k jeho staršímu textu, debutu *Jiné životy Hynka Harra*. Přenáší čtenáře do druhé poloviny devatenáctého století, kdy bujely vlastenecké spolky. Na sešlosti První české parapsychologické společnosti se nachomýtné mladý učitel a jeho život se okamžitě rozeběhne nečekanými směry — zúčastní se podivné žižkovské seance, stane se médiem, odjede se společností do Berlína, a nakonec se zamotá i do propukající války... Pokud vás bavila *Svatava* Jolanty Trojak, toto je její starší bratr, na kterého by se nemělo zapomínat. (kf)

Stanislav Komárek
Jezovita Balbinus
Academia, Praha 2023
152 stran

S biologem a filosofem Stanislavem Komárkem mám spojené především tři věci: jeho netradiční outfit (sandály, kraťasy a rybářská vesta), ve kterém nám na pražské přírodovědě přednášel, neobyčejně široké a hluboké vědomosti a potouchlý humor. Svou originalitu a inteligenci většinou ostří v esejích, občas si ale odskočí i do prózy, naposledy svým románem *Jezovita Balbinus*. Je to obdivuhodně poučený, poutavý a velmi živý portrét barokního učenice, který v Komárkově podání rozhodně není „idealizovanou, leč zaprášenou vycpaninou v obrozenecké almaře zasloužilých dědků“, jak se praví v anotaci. Škoda jen, že to autorovi nedá a podobnými bonmoty špikuje i svou prózu. Dozvíme se tak třeba, že „Bohouš vyvolával u starších kněží — dnes bychom řekli — care appeal“, Komárek odbíhá z baroka do válečného Berlína, a když použije metaforu mucholapky, neváhá nás zároveň upozornit, že v šestnáctém století ovšem žádné mucholapky nebyly a hmyz se trávil roztokem z muchomůrky. Co působilo zábavně na přednáškách, v próze působí spíš otravně a kazí to radost ze čtení jinak pozoruhodné prózy. (on)

David Abram
Stávat se zvířetem
přeložil Jiří Zemánek
Host, Brno 2024
373 stran

Vždy se mi líbila ta profesní kombinace, filosof a trikový kouzelník. Co si budeme povídat, filosofové také někdy tahají pojmy z klobouku jako králíky nebo přerézávají ideje v půli. Davidu Abramovi, který se jako trikový kouzelník skutečně živil, už v češtině vyšla skvělá kniha *Kouzlo smyslu*. V té argumentuje, že písmo nás zbavilo návyku spatřovat smysl ve věcech samých, zejména v přírodě: čteme texty, nikoli krajinu. V novince *Stávat se zvířetem* tento environmentální myslitel zachází ještě o kus dál. Na pozadí fenomenologie a hlubinné ekologie má čtenáře k tomu, aby prožil, že je tvorem země, a současně hledá myšlení a jazyk, které by této zkušenosti dostály. Někomu to asi bude připadat jako špatný trik, někomu jako opravdové kouzlo. (jn) ●

